

OSZTÁLYOZÓ VIZSGA ANYAGA

3. ÉVFOLYAM

IRODALOM	2
MAGYAR NYELV	4
MATEMATIKA.....	5
ÉNEK-ZENE.....	8
KÖRNYEZETISMERET	12
ETIKA	15
DIGITÁLIS KULTÚRA	17
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS.....	18
TESTNEVELÉS.....	19
VIZUÁLIS KULTÚRA	21

IRODALOM

1. félév

- **Beszéd és kommunikáció**

- **Mesék, történetek**

A számár meg az oroszlán, Házasodik a daru, A róka meg a farkas a lakodalomban, A medve és a farkas, A macska és az egér, A megszámlálhatatlan sok juh, Csirketojás, Füllentő mese, Aiszóposz: A holló és a róka, La Fontaine: A holló és a róka, A furfangos királykisasszony és az okos molnárlegény, Almát szeméért, A molnár, a fia meg a számár, A kőleves, Gergő juhász kanala, Mátyás király meg az öregember, A só, Kányádi Sándor: Találd ki a végét!, Tordon Ákos: Pilleruha

- **Mondák, regék**

- **Versek**

Kányádi Sándor: Valami készül, Gyurkovics Tibor: Iskola-nyitogató, Kormos István: Sírdogálás, Juhász Gyula: Mese, Csukás István: A barát és a számár, Hajnal Anna: Szánkón, Ady Endre: Kis karácsonyi ének, Weöres Sándor: Újévi jókívánságok

- **Helyem a világban**

Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami

- **Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek**

Őszi kalendárium, Téli kalendárium, A tekeresdi betlehemesek

- **Növények, állatok, emberek (találmányok, felfedezések)**

Látványos természeti csoda a Hortobágyon, A daru, A téli Kis-Balatonon

- **Olvassunk együtt! Közös olvasmányok**

Fekete István: Vuk, Bálint Ágnes: Szeleburdi család

2. félév

- **Beszéd és kommunikáció**

- **Mesék, történetek**

Móra Ferenc: Öreg ember, öreg fa, Fehér Klára: A csodálatos radírgumi, Hervay Gizella: Feltaláló-mese, Zelk Zoltán: Tavaszi mese, Lázár Ervin: Két reggel, Zelk Zoltán: Hét nap, Kányádi Sándor: Néma tulipán, Lázár Ervin: Virágszemű

- **Mondák, regék**

A Tisza, Időjósítás, Mese a kalászról, A kifli születése, Leánykő

- **Versek**

Kölcsey Ferenc: Himnusz (A vastag betűs művek memoritek), Horgas Béla: Este, Vidor Miklós: Bolond-bál, Csoóri Sándor: Farsangi kutyabál, Weöres Sándor: Faiskola,

Rigó Béla: TündérelLENŐRZŐ, Szilágyi Domokos: Tavaszodik, Áprily Lajos: Március, **Petőfi Sándor: Nemzeti dal**, József Attila: **Mama**, Tamkó Sirató Károly: Tengerecki Pál, Nemes Nagy Ágnes: Amikor Bors néni gyerek volt, Romhányi József: Csodacsiga

- **Helyem a világban**
Weöres Sándor: Szembe fordított tükrök, Gyermekrovat, Fehér Klára: Sötétség, Gyurkovics Tibor: Rád nem lehet számítani
- **Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek**
Gondolatok a magyar kultúra napjához, 1848. március 15., Virágvasárnapról húsvétig, Nyári kalendárium
- **Növények, állatok, emberek (találmányok, felfedezések)**
Fekete István: A bagoly, A feltalálók napja, De mi ösztönzi a feltalálót?, Tavaszi kalendárium, Természeti miniciklopédia, Zelk Zoltán: Egy búzaszem története, A magok királya, a búza, Mindennapi táplálékunk a kenyér, Veszélyeztetett állataink, A Föld védelmében, Természeti kincseink nyomában
- **Olvassunk együtt! Közös olvasmányok**
Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami

A továbbhaladás feltételei, **vastagon kiemelve a MINIMUMKÖVETELMÉNYEK**

1.félév

- A tanuló értelmesen, és érthetően fejezze ki a gondolatait.
- Aktivizálja szókincsét, a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szövegeket.
- Felolvasását próbálja tagolni az írásjeleknek megfelelően.
- Életkorának megfelelő 10-15 mondatos szöveget értsen meg néma olvasás útján, és bizonyítsa egyszerű kérdések, feladatok segítségével.
- Nevezze meg az olvasmányai helyszínét, idejét, a szereplőket és azok tulajdonságait.

2.félév

- A tanuló értelmesen, és érthetően fejezze ki a gondolatait.
- Aktivizálja szókincsét, a szövegalkotó feladatokban.
- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat.
- Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szövegeket.
- Felolvasását próbálja tagolni az írásjeleknek megfelelően.
- Életkorának megfelelő 10-15 mondatos szöveget értsen meg néma olvasás útján, és bizonyítsa egyszerű kérdések, feladatok segítségével.
- Nevezze meg az olvasmányai helyszínét, idejét, a szereplőket és azok tulajdonságait.
- A memoriterek szöveghűen mondja el, tudjon 4-5 verset.

MAGYAR NYELV

1. félév

Témakörök:

- A nyelv építő kövei: hang/betű, szótag, szó elválasztás, betűrendbe sorolás
- A nyelv építő kövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg
- Szótő és toldalék, szóelemzés
- Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok
- Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve

2. félév

Témakörök:

- Tulajdonságokat kifejező szavak betűnek ismerete, írása
- Mennyiségeket kifejező szavak
- Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben
- A nyelv építő kövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései.

A továbbhaladás feltételei, a **vastaggal** kiemelték a MINIMUMKÖVETELMÉNYEK

1. félév

- A tanult mondatfajtákat ismerje fel és a megfelelő írásjellel zárja.
- A tanult tulajdonneveket nagy kezdőbetűvel írja.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.
- Helyesen alkalmazza a j hang jelölését 10-15 szóban.
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
- Helyesírási hibáit tanítói segítséggel javítsa.

2.félév

- A tanult mondatfajtákat ismerje fel és a megfelelő írásjellel zárja.
- A tanult tulajdonneveket nagy kezdőbetűvel írja.
- A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat.
- Helyesen alkalmazza a j hang jelölését 10-15 szóban.
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.
- Helyesírási hibáit tanítói segítséggel javítsa.

MATEMATIKA

1. félév

Témakörök:

- Számolás 0-tól 500-ig
- Valódi érték, helyi érték; tájékozódás a számegyenesen; egyes, tízes, százaz számszomszédok fogalma, kerekítés, számok tulajdonságai (500-as számkör)
- Összeadás és kivonás fejben, az 500-as számkörben
- Szorzás, osztás az 500-as számkörben. Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete. Szorzások tízzel, százzal.
- Szöveges feladatok, nyitott mondatok megoldása összeadás, kivonás, szorzás, osztás műveletek alkalmazásával (500-as számkör)
- Írásbeli összeadás, becslés, ellenőrzés (500-as számkör)
- Mérések (tömeg, űrtartalom)
- Római számok

2. félév

Témakörök:

- Írásbeli kivonás, becslés, ellenőrzés
- Számolás 0-tól 1000-ig
- Valódi érték, helyi érték; tájékozódás a számegyenesen; egyes, tízes, százaz számszomszédok fogalma, kerekítés, számok tulajdonságai (1000-es számkör)
- Összeadás és kivonás fejben, az 1000-es számkörben
- Szorzás, osztás az 1000-es számkörben. Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete.
- Szorzások tízzel, százzal.
- Szöveges feladatok, nyitott mondatok megoldása összeadás, kivonás, szorzás, osztás műveletek alkalmazásával (1000-es számkör)
- Írásbeli összeadás, becslés, ellenőrzés (1000-es számkör)
- Írásbeli szorzás egyjegyű szorzóval, becslés
- Műveleti sorrend
- Negatív számok
- Időmérés (óra, perc) Év, évszak, hónap
- Testek, síkidomok, szimmetria, tükrözés
- Mérések (hosszúság) Téglalap, négyzet kerülete, területe

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI, a **kékkel** kiemelt a minimumkövetelmény

1. félév

A tanuló

- képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,
- értelmezi a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- képes az összes eset megtalálására próbálgatással,
- tud 500-as számkörben számokat írni, olvasni,
- ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységekben,
- alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,
- képes pontosan számolni fejben, száz-as számkörben,
- biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni,
- képes a műveletek ellenőrzésére,
- szöveges feladatokat megold a megoldási algoritmus alkalmazásával (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata)
- ismeri a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- meg tudja határozni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,

2. félév

A tanuló

- képes adott tulajdonságú elemeket halmazba rendezni,
- felismeri, megnevezi a halmazba tartozó elemek közös tulajdonságait,
- képes annak eldöntésére, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba,--
- értelmezi a változást egyszerű matematikai tartalmú szövegben,
- képes az összes eset megtalálására próbálgatással,
- tud 1000-es számkörben számokat írni, olvasni,
- ismeri és értelmezi a helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalmát 1000-es számkörben,
- tud római számokat írni, olvasni 1000-es számkörben (I, V, X, L, C, D, M);
- helyesen értelmezi a negatív számokat a mindennapi életben modell (hőmérséklet, adósság) segítségével,
- tud természetes számokat nagyság szerint összehasonlítani 1000-es számkörben,
- képes mennyiségek közötti összefüggések észrevételére tevékenységekben,
- alkalmazza a matematika különböző területein az ésszerű becslést és a kerekítést,

- képes pontosan számolni fejben száz-as számkörben,
- biztosan ismeri a szorzótáblát 100-as számkörben,
- ismeri az összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmát,
- képes a műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazására,
- ismeri és helyesen alkalmazza a műveletvégzés sorrendjét,
- tud írásban háromjegyű számokat összeadni, kivonni, szorozni egyjegyű számmal
- képes a műveletek ellenőrzésére,
- szöveges feladatokat megold a megoldási algoritmus alkalmazásával (a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata)
- ismeri a többszörös, osztó, maradék fogalmát,
- képes növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerésére, a szabály követésére,
- képes összefüggések keresésére az egyszerű sorozatok elemei között,
- meg tudja határozni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- ismeri és használja a szabvány mértékegységeket: km, cl, hl, g, t, másodperc.
- képes átváltások elvégzésére szomszédos mértékegységek között,
- egyszerű gyakorlati példák esetén képes a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- egyszerű módszerekkel felismer és létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget,
- megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismeri a kockát, téglatestet,
- meg tudja határozni a szabályt egyszerű formában, a hiányzó elemeket pótolja,
- ismeri és használja a szabvány mértékegységeket: km, cl, hl, g, t, másodperc.
- képes átváltások elvégzésére szomszédos mértékegységek között,
- egyszerű gyakorlati példák esetén képes a hosszúság, távolság és idő mérésére,
- egyszerű módszerekkel felismer és létrehoz háromszöget, négyzetet, téglalapot, egyéb sokszöget, – megérti a test és a síkidom közötti különbséget,
- felismeri a kockát, téglatestet,

ÉNEK-ZENE

1. félév

- **Zeneművek/Énekes anyag**

Hol jártál báránykám?, Szélről legeljetelek, Fut a kicsi kordé, Csipkefa, bimbója, Gólya, gólya, gilice, Ettem szőlőt, most érik, Úgy tetszik, hogy,
Itt ül egy kis kosárba', Elmentem a piacra, Szántottam gyöpöt, Gryllus Vilmos: Reggeli harmat, Gomba-dal, Hej, Jancsika, Kis kertemben uborka, Cickom, cickom, Kis kece lányom, Fehér karácsony, A karácsony akkor szép, Ezüst szánkór hajt a dér, Adjon Isten minden jót, A hajnali harangszónak, Három éjjel, három nap

- **Zeneművek/Zenehallgatás**

Gryllus Vilmos: Beköszöntő, Kodály Zoltán Túrót eszik a cigány – gyermekkar, Kodály Zoltán: Gólya-nóta, Johann Strauss: Tik-Tak polka, Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Itt ül egy kis kosárba', Gryllus Vilmos: Reggeli harmat, : Gryllus Vilmos: Gomba-dal, Bartók Béla: Mikrokozmosz III/95. – Rókadál, Weiner Leó: Rókatánc (II. Divertimento), Ludwig van Beethoven: István király – Nyitány Op. 117, Bartók Béla: Gyermeknek I/5., Bartók Béla: Gyermeknek I/17, Pjotr Iljics Csajkovszkij: Diótörő –Kínai tánc, Orosz tánc, Kaláka együttes – Betlehemes/Csordapásztorok,

- **Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés**

Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben; – Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése; – Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal; – Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval, • osztinatóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz – Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszínekkel használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével; – szinkópa, – egyedül álló nyolcad és szünete; – egész értékű kotta és szünete; – 2/4 és 4/4 –es ütemfajta.

- **Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés**

A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban; – Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; – Kánonok éneklése, gyakorlása; – A dallam és szöveg hangsúly összefüggéseinek megfigyelése; – Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; – A pentaton hangkészlet kiegészül az alsó szó és a felső dó hanggal;

– **Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás**

A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); – A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával; – A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével; – A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével; – A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére; – Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére; – Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után; – A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során; – Violinkulcs írása; – Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása; – Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása; – Egész értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása; – A 2/4 és 4/4 –es ütemfajta grafikai képe és írása; – Dó – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában – kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben.

2. félév

– **Zeneművek/Énekes anyag**

Ugyan, édes komám-asszony, Anyám, édesanyám, Kapitány úr megizente, Virágéknál ég a világ, Volt nekem egy kecském, Fáj a kutyámnak a lába, Erdőjáróznak a lányok, Hej, két tyúkom tavali, Megfogtam egy szúnyogot, S a te fejed akkora, Télen nagyon hideg van, Kitrákotty-ének, A faragószék nótája, Egy kis kertet keríték, Zöld erdőben a tücsök, Elszaladt a kemence, Összegyültek, összegyültek az újfalvi lányok, Három szabólegények, Egy boszorka van, Gábor Áron réz ágyúja, Nosza, gyertek legények, Erkel Ferenc: Himnusz, Buba éneke, Maranoa bölcsődal, Két szál pünkösdrózsa

– **Zeneművek/Zenehallgatás**

Bartók Béla: 44 hegedűduó III. füzet, Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa –Ugyan, édes komám-asszony, Bartók Béla: Mikrokozmosz II/46., Bartók Béla: Gyermeknek II/29. – Ötfokú dallam (Anyám, édesanyám), Decsényi János Kati dalai – Virágéknál ég a világ, A. Banchieri: Állatok rögtönzött ellenpontja, Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica – Volt nekem egy kecském, Bárdos Lajos:Szegény Bodri! – Gyermekkar (Fáj a kutyámnak a lába), Szvorák Katalin: Erdőjáróznak a lányok (Téka együttes), Bartók Béla: 44 hegedűduó II. füzet – Szúnyogtánc, Bartók Béla: 15 magyar parasztdal (9. Allegretto – Erre kakas, erre tyúk), Benjamin Britten: Variációk és fuga egy Purcell-témára (Op. 34.), Ránki György: Pomádé király új ruhája – I. szvit III. tétel (Sherzo), Kodály Zoltán: Székely fonó –Kitrákotty-mese, Leonard Bernstein: Divertimento – Pulykatánc, Josquin des Prés: A tücsök, Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa –Elszaladt a kemence, Bartók Béla: 15 magyar parasztdal (14. Allegro – Összegyültek) , Bartók Béla: Magyar parasztdalok (Régi táncdalok), Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Egy boszorka van, Intermezzo, Bécsi harangjáték, Napóleon csatája, A császári udvar bevonulása, Kodály Zoltán: Hány János szvit, Erkel Ferenc: Himnusz, Kodály Zoltán: Pünkösdlő –gyermekkar, részlet (Elhozta az Isten),

– **Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés**

Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben; – Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése; – Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal; – Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval, • osztinatóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz – Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszínekkel használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével; – szinkópa, – egyedül álló nyolcad és szünete; – egész értékű kotta és szünete; – 2/4 és 4/4 –es ütemfajta.

– **Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés**

A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban; – Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; – A tanult énekelte zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; – Kánonok éneklése, gyakorlása; – A dallam és szöveg hangsúly összefüggéseinek megfigyelése; – Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; – A pentaton hangkészlet kiegészül az alsó szó és a felső dó hanggal;

– **Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás**

A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); – A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; – Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával; – A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével; – A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével; – A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére; – Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére; – Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után; – A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során; – Violinkulcs írása; – Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása; – Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása; – Egész értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása; – A 2/4 és 4/4 –es ütemfajta grafikai képe és írása; – Dó – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában – kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben.

A továbbhaladás feltételei, **vastagon kiemelve a MINIMUMKÖVETELMÉNYEK**

1. félév

- **A tanulók 10 dalt el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal**, csoportosan. **A népdalokat csokorba szedve is éneklük.** Csoportosan, bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. **Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjéről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni.** Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). Az ismert dalokat olvassák kézjéről, betűkottáról és csoportosan. **A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is.** A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjéről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják.
- Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- **Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.**

2. félév

- **A tanulók 20 dalt (15 népzenei és 5 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal**, csoportosan. **A népdalokat csokorba szedve is éneklük.** Csoportosan, bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjéről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon).
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). Az ismert dalokat olvassák kézjéről, betűkottáról és csoportosan. **A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjéről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják.**
- Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. **Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat.** Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- **Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket.**

KÖRNYEZETISMERET

1. félév

Témakörök:

- Testünk, egészségünk
- Az élettelen környezet kölcsönhatásai
- Életközösségek lakóhelyünk környezetében
- Megfigyelés, mérés

2. félév

Témakörök:

- Tájékozódás a térben
- Tájékozódás az időben
- Témahetek

A továbbhaladás feltételei, **vastagon kiemelve a** **MINIMUMKÖVETELMÉNYEK**

1. félév

Témakör: Testünk, egészségünk

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit, ismeri ezek működését, szerepét;
- **megnevezi az érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban**
- belátja az érzékszervek védelmének fontosságát, és ismeri ezek eszközeit, módjait;
- ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.

Témakör: Az élettelen környezet kölcsönhatásai

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- **a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusa szerint megvalósítja;**
- a tanító által felvetett problémával kapcsolatosan hipotézist fogalmaz meg, a vizsgálatok eredményét összeveti hipotézisével;
- az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja;
- **figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például ütközés);**
- **megfigyeli a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás tanítói segítségével egyszerű kísérleteket végez;**

Témakör: Életközösségek lakóhelyünk környezetében

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- **felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség esetében);**

- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat;
- példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását.
Felismeri a természetvédelem jelentőségét;
- felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához.
- **Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében** (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel);
- **elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak** (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság).

Témakör: Megfigyelés, mérés

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- **azonosítja az anyagok halmazállapotát, megnevezi és összehasonlítja azok alapvető jellemzőit;**
- **felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét növény választott részeit,** algoritmus alapján a részek tulajdonságait. **Megfogalmazza, mi a növényi részek szerepe a növény életében;**
- **megnevezi az időjárás fő elemeit;**
- **felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét állat választott részeit,** algoritmus alapján a részek tulajdonságait. **Megfogalmazza, mi a megismert rész szerepe az állat életében;**
- felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat.

2. félév

Témakör: Tájékozódás a térben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- a tanterméről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas;
- **az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;**
- tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
- **felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket.** Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit;
- **domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését**
- **iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágítójakat;**

Témakör: Tájékozódás az időben

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket;
- **megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit;**

- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése);
- **az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez**, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le;
- megismeri és modellezi a víz természetben megtett útját, felismeri a folyamat ciklikus jellegét;
- **megnevezi az ember életszakaszait**;
- megfigyeli a növények csírázásának és növekedésének feltételeit, ezekre vonatkozóan egyszerű kísérleteket végez;
- **analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt.**

Témakör: Témahét

- Fenntarthatósági témahét

ETIKA

1. félév

Témakörök:

- Éntudat – Önismeret
- Család – Helyem a családban
- Helyem az osztály közösségében

2. félév

Témakörök:

- A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban
- A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében
- Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

A továbbhaladás feltételei, vastagon kiemelve a MINIMUMKÖVETELMÉNYEK

1. félév

Témakör: Éntudat – Önismeret

- A tanuló meggyőződik róla, hogy a hiányosságok javíthatók, a gyengeségek fejleszthetők, és teljesíthető rövid távú célokat tűz maga elé saját tudásának és képességeinek fejlesztése céljából.
- **Csoportos tevékenységek keretében felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait.**
- **Célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket.**
- Önismeret.
- Önfegyelem gyakorlása.
- Érzelmek kezelése.
- Siker és kudarc értelmezése.

Témakör: Család – Helyem a családban

- Ismeri a család testi, lelki -védelemmel kapcsolatos feladatait.
- Motivált az őt érintő problémák megoldáskeresésében.
- Saját maga is keres módszereket a stresszhelyzetben keletkezett negatív érzelmek, gondolatok és tettek kezeléséhez.
- **Azonosítja a családi szerep- és felelősségvállalást.**
- **Átéli a különböző családi események fontosságát.**
- Ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat.
- **Felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait.**
- Megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni.

- Megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét.
- Felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz.
- Képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.

Témakör: Helyem az osztály közösségében

- **Felméri az osztályközösségben elfoglalt helyét és feladatait; érdeklődésének és tudásának megfelelő feladatot vállal a közös munkában.**
- **Megkülönbözteti a sértő és tiszteletteljes közlési módokat** hagyományos és digitális környezetben egyaránt; saját érdekeit és véleményét másokat nem bántó módon fejezi ki.
- Felismeri az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket és saját szerepét az együttműködésben.
- **Ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait.**
- Mások helyzetébe tudja képzelni magát.
- Megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket.
- Rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen.
- Társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi.

2. félév

Témakör: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban

- **Ismeri az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségét, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket.**
- Felismeri a közösségek működésének feltételeit, a kiközösítés jeleit, és erkölcsi érzékenységgel reagál ezekre.
- **Ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket.**
- Ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról.

Témakör: A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

- **Megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére.**
- Felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét.
- Fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok.
- A hulladék és a szemét fogalma, a hulladék újrahasznosítás.

Témakör: Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

- **Azonosítja az olvasott vagy a hallott zsidó és keresztény bibliai tanításokban vagy más kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat.**
- **értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket**
- A zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz.

DIGITÁLIS KULTÚRA

Tankönyv: Digitális kultúra 3.

<https://www.tankonyvkatalogus.hu/tankonyv/OH-DIG03TA>

1. félév

Témakörök:

- A digitális világ körülöttünk
- A digitális eszközök használata
- Alkotás digitális eszközökkel I.

Félévi követelmények:

- Ismeri, használja a digitális eszközöket.
- Alkot digitális eszközök segítségével.
- Képes információ-szerzésre digitális eszközök segítségével.

2. félév

Témakörök:

- Alkotás digitális eszközökkel II.
- Információszerzés az E-világban
- Védekezés a digitális világ veszélyei ellen
- A robotika és a kódolás alapjai

Év végi követelmények:

- Utasításoknak megfelelően alkot digitális eszközökkel.
- Képes önálló produktum létrehozására.
- Ismeri a digitális világ veszélyeit.
- Ismeri a robotika és a kódolás alapjait.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

1. félév

Témakörök:

- Anyagok a környezetünkben
- Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés
- Otthon – család – életmód

2. félév

Témakörök:

- Jeles napok, ünnepek
- Közlekedés

A továbbhaladás feltételei, **vastagon kiemelve a MINIMUMKÖVETELMÉNYEK**

- **adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;**
- egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végez el;
- saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;
- értékelés után megfogalmazza tapasztalatait, következtetéseket von le a későbbi eredményesebb munkavégzés érdekében;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- **rendet tart a környezetében;**
- **törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;**
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- **rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési, problémamegoldási képességgel;**
- **otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetait felismeri, és ismeri megelőzésük módját**

TESTNEVELÉS

Témakör neve:

- Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció
- Kúszások és mászások
- Járások, futások
- Szökdelések, ugrások
- Dobások, ütések
- Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok
- Labdás gyakorlatok
- Testnevelési és népi játékok
- Küzdőfeladatok és –játékok
- Foglalkozások alternatív környezetben

Továbbhaladás feltételei, vastagon kiemelve a MINIMUMKÖVETELMÉNYEK

- **Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan.**
- A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.
- **A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.**
- **Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.**
- A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- **A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.**
- Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.
- **Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.**
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
- **A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.**
- **A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak ismerete.**
- A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.
- A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.
- A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.
- Részben önállóan tervezett 3-4 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.
- A képességszintnek megfelelő magasságú eszközökre helyes technikával történő felés leugrás.
- Nyújtott karral történő támasz a támaszugrások során.
- Gurulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben viszonylag stabil egyensúlyi helyzet.
- **A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.**
- A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

- A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.
- **Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.**
- **A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.**
- Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.
- Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése. Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra. A csapatérdeknek megfelelő **összjátékra törekvés. A sportszerű viselkedés** értékévé válása.
- Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban. Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.
- A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.
- A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.
- **A saját agresszió kezelése.**
- Az önvédelmi feladatok céljának megértése.
- A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.
- A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

VIZUÁLIS KULTÚRA

1. félév

Témakörök

- Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények
- Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben

2. félév

Témakörök

- Médiahasználat – Valós és virtuális információk
- Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet
- Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak
- Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk

A továbbhaladás feltételei, vastagon kiemelve a MINIMUMKÖVETELMÉNYEK

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- **Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.**
- **Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.**
- **A felszerelés önálló rendben tartása.**
- A közvetlen környezet megfigyelése és értelmezése.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Téralkotó feladatok során a személyes térbeli szükségletek felismerése.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.
- **Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.**
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése.